

DE ANTIQ VI. CONTRA APPIONEM ALEX. LIBER PRIMVS

Iudæi cum non ualerent uastationes sustinere latrobum: cogebantur a propriis solemnitatibus rece-
dentes cuncti diffagere: ut melius ubiunque liceret apud alienigenas habitarent. Flotus igitur foit
qui nos contra Romanos bellum fecit assumere: melius iudicans citius quam paulatim: & per tem-
pora nos perire. Initium quippe sumpsit hoc prælum secundo quidem anno amministrationis flo-
scire poterunt qui legere uoluerint libros a me de iudaica dimicatione conscriptos. Hic igitur po-
nam terminum antiquitatis Historiae: postquam etiam bellum cœpi conscribere. Continet autem
hoc opus a prima hominis natuitate traditionem usque ad decimum annum Neronis imperii. Ea
siquidem quæ nobis Iudæis prouenerunt in Aegypto: & syria: Palæstina: & quæcunque perpessi su-
mus ab Assyriis & Babylonis. uel circa nos Persæ seu Macedones egerunt: & post eos Romani: sicut
ti reor sunt cum integritate composita. Nisus sum autem etiam descriptione conseruare: qui per an-
nos duo milia constituti sunt. Conscripsi etiam sine errore successiones regum: actus eorum: & con-
uersationes enuncians: & Monarcharum potestates enarrans: sicut ex sacris libris de rebus omnibus
descriptio continetur. Hoc enim in principio historiæ me facere compromisi. Dico siquidem cum
fiducia: opere iam perfecto: quia nullus alter licet uoluntatem habuerit: neque Iudæus: neq; alienige-
na potuit hoc negotium Græcis ita subtiliter explanare. Habens enim indubitanter a congenili-
bus meis maximam eruditionem nostræ prouinciæ etiam græcas studui litteras adipisci. Artis nā-
que grammaticæ experimentum sumpsit: integratatem uero prolationis uerborum: possidere me pa-
terna consuetudo prohibuit: quippe cum apud nos non recipiant eos: qui elocutionem multarum
gentium didicisse noscuntur eo q; commune putem hoc officium non liberis tantummodo sed eti-
am uolentibus seruis. Sapientiam uero illos testantur habere tantummodo: qui leges sub integra-
te cognoscunt: & uitutem sacrarum litterarum interpretari possunt. Propterea multis in hoc studio
laborantibus: uix duo quidem aut tres adepti: & laborum fructu repente potiti sunt. Non erit for-
san inuidiosum etiam de genere meo: & uitæ actibus postea breuiter enarrare. In his ergo dicere ul-
terius de antiquitate cessabo: libris existentibus xx. habentibus uero sexaginta milia versuum. Et si
diuinitas concederit: per discursum: commemorabo rursus & causas bellum: & eorum quæ ad præsen-
tem pertinent diem: quæ est terciadecimi quidem anni Domiciani cæsalis principatus: mihi autem
a natuitate quinquagesimi & sexti. Proposui quoque uobis conscribere nostras etiam id est Iudæo-
rum sectas: in. iii. libris: de deo eiusq; substantia: & de legibus & cur secundum eas aliud facere per-
mittimur: aliud prohibemur.

De antiquitatibus Iudæorum. Finis.

Clovesi Mathathiae filii Hebrai genere sacerdotis ex Hierosolymis
de Antiquitate Iudæorum contra Appionem Grammati-
cum Alexandrinum.

CAP. I.

Vfficienter ut arbitror & per libros antiquatum opulentissime uirorum Epaphrodite legentibus eos aperui de nostro genere Iudæorum: quia & uetusissi-
mum est & primam conscientiam propriam habuit: quinque milia enim an-
norum numerum historiam continentem ex nostris sacris libris græco sermo-
ne conscripsi. Quoniam uero multos video respicientes blasphemiam quo-
rundam insane prolatam: & ea quæ a me de antiquitate conscripta sunt non
credentes: putantes mendacium nostrum sit genus: eo quod nulla memo-
ria apud Græcorum nobiles Historiographos digni sunt habiti nostri ma-
iores. Pro omnibus his arbitratus sum oportere me breuiter hæc dicta conscribere: & derogantis
um quidem uæsanum spontaneumque increpare mendacium: aliorum uero ignorantiam pari-
ter emendare: uniuersisque de nostra antiquitate qui scilicet ueritatem amplectuntur edocere.
Vtar autem in meis dictis testibus eis: qui de omni antiquitate apud Græcos fide digni sunt iu-
dicandi: eos autem qui blasphemie de nobis atque fallaciter conscripere aliqua per semetipsos con-
uicta indubitanter ostendam. Conabor etiam causas exponere propter quas non multi in Græcis
historiis gentis nostræ fecere memoriam: necnon & eos quidem nobis nequaquam scribere uolue-
runt nescientibus aut nescire simulantibus indicabo. Primitus itaque satis admitor eos qui existi-
mant oportere de rebus antiquis Græcis tantummodo fidem habere & ab eis consulendum esse
ueritatis integratatem. Nobis autem & aliis hominibus non esse credendum. Sed ego omnia
in his contraria video contigisse. Quapropter decet non uarias opiniones inspicere: sed ex ipsis
rebus iustitiam ponderare. Omnia siquidem Græcorum noua & heri: ut ita dicam: ruper facta
cognoui. Et hæc fabricas ciuitatum & adiuentiones artium conscriptionesque legum cuncta-
rumq; rerum iunior apud eos est historiæ diligentia conscribenda. Apud Aegyptios autem atque

Chaldaeos & Phoenicas: desino enim nos illi connumerare sicut ipsi fatentur: res gestae antiquissimam & permanentem habent memoria traditionem. Nam & locis omnes inhabitant quae nequaquam aeris corruptioni subiaceant. Et multam prouidentiam habuere: ut nihil horum quae apud eos agitur sine memoria linquerentur: sed in publicis conscriptionibus semper a uiris sapientissimis dice-rentur. Græcorum uero regionem innumeræ corruptiones inuasere: rerum memoriam delentes. Qui autem nouas constituentes conuersationes omnium se præesse credidere. Sciat quia etiam sero & uix naturam potuere agnoscere litterarum. Nam antiquissimum earum usum habuisse creditur a phoenicibus: & a Cadmo se didicisse gloriantur. Sed neque illo tempore poterit aliquis demonstrare seruatam conscriptionem neque in templis: neque in publicis Anathematibus: quando etiam de Troianis rebus ubi tot annis militatum est. Postea multa quæstio atque contentio facta est: utrum litteris usi sunt. Et magis ueritas obtinuit eo q[uod] usus modernarum litterarum illis fuisset incognitus. Constat autem quoniam apud græcos nulla inuenitur absolute conscriptio poemata Homerii uetustior. Et hunc etiam post bella Troiana fuisse manifestum est. Et ante neque hunc litteris suum poema reliquissime: sed cantibus memoria reseruatum: postea fuisse compositum & propterea multam in eo conspexi dissonantiam. Qui autem historias apud eos conscribere tentauerunt. i.hi qui circa Cadmum Milesium & Acusilaum arguum: & post hunc quicunque alii fuissent referuntur. Paululum tempus persicam apud Hellanicum militiam præcessere. Sed eos etiam qui de cælestibus & diuinis primitus apud græcos philosophati: idest Pherecidē Syrum & Pythagoram & Thaletem omnes concorditer confitentur: Aegyptiorum & Caldæorum fuissent discipulos: & breui-ter conscripsisse quæ a græcis omnium antiquissima iudicantur: ita uix ea credant ab illis fuissent cōscripta. Quomodo ergo non est irrationaliter: ut tali factu uegetentur Græci tanquam soli sciant uetera: & ueritatem eorum sub scrupulositate de antiquis non ab ipsis cōscriptoribus facillime discat: quia neque firmiter scientes aliquid conscripsere: sed q[uod] unusquisque opinatus est hoc studuit expla-nare. Vnde etiam libris suis alterutros arguunt: & ualde contraria ex rebus eisdem non piget edice-re. Sed ego uidebor ne potioribus esse superfluuus si explanare uoluero: quantis quidem locis Hellanicus ab Acusilao de genealogiis discrepat: & in quantis Herodotum corrigit Acusilaus. Aut quo-modo Ephorus quidem Hellanicum in plurimis ostendit esse mendacem. Ephorum uero Timeus: Timeum qui post illum fuere. Herodotum uero cuncti: sed neque de singulis cum Antiocho & Philisto aut Callia Timeus concordare dignatus est. Neque rursus de atticis hi qui Attidas conscripserunt: aut de argolicis: qui de argis historiam protulere: alterutros consecuti sunt. Et quid oportet di-cere de ciuitatis breuibusque rebus: quando de militia Persica & his quæ in ea sunt gesta: tantum uiri probatissimi discordasse noscuntur. In multis autem etiam Thucydides tanquam fallax accusa-tur: licet scrupulosissimam secundum se historiam conscripsisse uideatur. Causæ uero huius disso-nantiae multæ forsitan & aliae querere uolentibus apparebunt. Ego uero duabus quas dicturus sum maximam huius summam diuersitatis ascribo. Et quidem primum dico eam quæ mihi prior es- se uidetur. Id est eo quod ab initio nō fuerit studium apud Græcos publicas de his quæ semper agitur proferre conscriptiones. Hoc etenim præcipue & errorem & potestatem mentiendi posteris uetus aliquid uolentibus scriptitare concessit. Non enim solummodo apud alios Græcos publica conscriptio est neglecta. Sed neque apud ipsos Athenienses quos terrigenas esse dicunt: disciplinæque cultores aliquid huiusmodi reperiuntur. Sed publicarum litterarum antiquissimas esse dicunt leges: quæ a Dracone eis ex Phœnicibus sunt conscriptæ ante modicum tempus tyrannidis Pisistrati. De arcadibus autem in antiquitate gloriantibus q[uod] oportet dici? Vix.n.isti & postea litteris eruditæ sunt. Cum ergo conscriptio nulla præponeretur q[uod] & discere uolentibus edoceret: & metuentes argueret: multa inter alterutros conscriptores discordia generata est. Quoniam qui ad p[re]scribendum se præparabant non studium ueritatis exhibuerūt. Licet hæc promissio semp habeat in promptu: sed uerbo-rū magis habere plationem maximam. Et quemadmodum laudari se in hoc super alios æstimarent: ad hoc potius semetipsos aptabant. Aliqui uero ad fabulas sunt conuersi. Aliq autem ad gratiam aut ciuitate laudantes: aut reges. Alii semetipsos ad accusandas causas aut conscriptores tradidere. In hoc se forte probabiles æstimantes & omnino hoc agentes quod historiæ nimis aduersum est. Ve-ræ siquidem historiæ indicium est: si eisdem rebus omnes eadem dicant atq[ue] conscribant. Hi uero cum quædam aliter conscriberent quæ alii tunc se putabant omnium ueriores ostendi. Quapropter causas quidem uerborum & calliditatis eorum cedere nos græcis oportet. Non autem de anti-qua historiæ ueritate & maxime de rebus propriæ uniuscuiusq[ue] prouinciæ. Quoniam uero Aegypti os & Babylonios ex longissimis olim temporibus circa conscriptiones diligentia fuit: quādo sacer-dotibus erat inunctum & circa eas ipsi philosophabantur. Chaldaei uero apud Babylonios: & quia præcipue Græcis immixti usi sunt phœnicis litteris circa dispensationes uitæ: & cōium operum tra-ditionem. Dum consentiant omnes tacendum hoc puto. De nostris uero progenitoribus quia eandem quam predicti habuerunt in conscriptionibus sollicitudinē desino dicere: etiā potiore pon-tificibus & prophetis hoc iperantes. Et quausq[ue] ad nostra tempora cum multa integritate seruatum ē

si oportet audientius etiam seruabitur. Conabor breuiter edocere: non enim solummodo ab initio probatissimos viros & inde placatione præparatos ad hæc exercenda constituerunt. Sed quatenus etiam genus sacerdotum sine permixtione purumque consistet prouiderūt. Oportet etiam eum qui sacerdotium habiturus est ex eiusdem gentis nasci muliere: & neque ad pecunias & neque ad honores inspicere. Et de hoc per antiquam lineam & multis testibus approbare. Quod scilicet agimus non solum in ipsa Iudea: sed ubique nostri generis constitutio reperitur: etiam ibi integritas ista seruatur circa nuptias sacerdotum: hoc est in Aegypto & Babylonia & quocunque terrarum orbe quilibet de sacerdotum genere sunt dispersi. Mittunt enim in Hierosolymam conscientes a patre nomen nuptræ: & antiquorum progenitorum quicunque huius rei testimonia præbuere. Si autem bella proueniant sicut iam crebro factum est. Dum Antiochus Epiphanes ad nostram uenisset regionem & Pompeius Magnus: & Quintilius Varus: & præcipue nostris gesta temporibus: tunc hi qui de sacerdotibus supersunt: ex antiquis litteris iterum noua conficiunt & probant mulieres quæ relinquuntur. Non enim ad captiuas accedunt alienigenarum confortia formidantes. Indicium uero integratatis hoc maximum est: quia pontifices apud nos a duobus milibus annis denominati filii a patre conscripti sunt. His autem qui prædicti sunt si quid præuaricentur interdicitur: ne uel ad altare accendant: uel alia sanctificatione fungantur. Recte siquidem potius auctem necessarie: cum neque conscribendi potestas omnibus data: neque alia sit in discretione discordia. Sed solummodo prophetis antiquissima quidem & ueterima secundum inspirationem factam a deo cognoscendibus. Alia uero secundum se sicuti sunt facti palam consribentibus infiniti libri non sunt apud nos discordantes & sibi met repugnantes: sed solummodo duo & xx. libri habentes temporis totius conscriptionem: quorum iuste fides admittitur. Horum ergo quinque quidem sunt Moyseos qui natuitates continent: & humanæ generationis traditionem habent usque ad eius mortem. Hoc tempus de tribus milibus annis paululum minus est. A morte uero Moyseos usque ad Artaxerxem persarum regem qui fuit post Xerxem: prophetæ post Moysen: & quæ secundum eos sunt gesta conscripserunt in. xiii. libris. Reliqui uero. iii. hymnos in deum: & uitæ humanae noscuntur pignora continere. Ab artaxerxe uero usque ad nostrum tempus singula quidem cōscripta non tamen priori simili fide sunt: habita eo quod non fuerit certa successio prophetarum. Palam namqe est ipsis operibus quemadmodum nos propriis litteris credimus: tanto namqe saeculo iam præterito neqe addicere quicquam aliquis nec auferre nec transformare præsumpsit. Omnibus enī insertum est mox & prima generatione Iudeis hæc diuina dogmata nominare: & in his utique permanere. Et propterea si oporteat mori libenter. Iam itaqe multi captiuorum frequenter tormentis affecti sunt: & mortes uarias in theatris sustinuerunt: ne ullum uerbum contra leges admitterent aut cōscriptiones habitas uiolarent. Qui Græcorum aliquid tale percessus est: quando neqe fortuitam sustinere læsionem uolunt: licet omnia apud eos scripta destruantur. Verba enim hæc esse putant secundum consribentium uoluntates exposita. Et hoc iuste etiam de antiquis sapienti quoniam aliquos nunc quoque uident præsumentes de his rebus conscribere quibus neque ipsi interfuerunt: neque credere scientibus aquiescant. Denique de bello quod apud nos contigit nuper: quidam historias consribentes ediderunt. Dum neque ad ea loca uenerint: neque in proximo terum gestarū fuerint. Sed ex auditu quædam pauca componentes impudenter semetipsos uidentur historiæ nomine iactitare. Ego uero & ex omni bello: & quæ ibi particulariter gesta sunt ueram descriptionē feci: dum ipse rebus omnibus interfuerim. Dux etenim apud nos Galileorum eram: donec fuit defendendi facultas. Contigit autem ut caperer a romanis: & habentes me Vespasianus & Titus in custodia uniuersa semper inspicere faciebant primo quidem uinctus: postea uero solutus cum Tito ab Alexandria propter obſessionem Hierosolymorum directus sum: eo tempore nihil est gestum quod meam potuisse latere notitiam. Nam uidentes Romanorum exercitum uniuersa sub diligentia describam. Et ea quæ nuntiabantur ab his qui semetipsos tradebant: ego solus integrus intelligens disponebam. Deinde Romæ tempus uacationis habens: omni iam negotio præparato usus aliquibus cooperantibus mihi propter eloquentiam græcam rerum eruditiorum exhibui. Tantaqe mihi securitas affuit ueritatis ut primos omnium imperatores bellum Vespasianum & Titum testes non exposcerem. Primum nāqe illis obtuli libros: & post illos multis quidem Romanorum qui bellis interfuerunt plurimis uero nostrorum eos etiam uenundaui: qui græca sapientia uidebantur imbuti quoqe est Iulius Archelaus. Herodes honestissimus & ipse admirabilis rex Agrippa. Isti siquidem uniuersi testimonium perhibuere: quia ueritatem diligens excolui: non reprimens forsitan aut tacens: si quid gestorum per ignorantiam aut per gratiam commutauit: aut prætermisi. Quidam uero praui homines derogare meæ historiæ sunt conati tanquam in scholis adolescentium propositum exercentes: & accusationis inspiratae atqe detractionis facientes opus: cū oporteat illud sciri: quod cōuenit promittentem aliis rerum ueracium traditionem. Ipsum prius hac nosse certissime: aut rebus gestis adherendo: aut ab scientibus cōculendo. Quod ego præcipue circa utrumqe me credo fecisse negotiū. Antiquitatis namqe libros sicuti dixi ex uoluminibus sacris interpretatus sum: cū essem genere sacer

dos: & participarem illarum sapientiam litterarum. Historiam uero belli conscripsi multarum quidem actionum ipse operator: plurimorum uero inspector existens: & omnino eorum quae dicta uel gesta sunt nihil ignorans. Quomodo ergo non procaces quilibet existimabit eos qui aduersum me nituntur de ueritate contendere? Qui licet imperatorum commenta legisse dicuntur: non tamen nostrorum repugnantium rebus interfuerent. De rebus itaq; necessariam feci descriptionē signifi care uolens facultatem eorū qui historiam scribere compromittunt. Et sufficienter sicuti reor palam faciunt: quia conscriptio rerum apud Barbaros potius solēnior q̄ apud Græcos est. Volo paululum primitus disputare aduersus eos qui contendunt nouellam esse nostram cōuersationem eo q̄ nihil de nobis: ut aiunt illi: dictum sit a conscriptoribus græcis. Deinde testimonia antiquitatis ex aliorū literis exhibeo: & eos qui nostro blasphemant generi: ualde ipsi ratione blasphemare monstrabo. Nos igitur neq; regionem maritimam habitamus: neq; mercimoniis congaudemus neq; per hoc alterutris peregrinationibus fatigamur. Sed quidem nostræ ciuitates procul a mari positæ regionēq; uberrimam possidentes. In ea assidue laboramus præcipue circa filiorum nutrimenta studentes legumq; custodiam & traditionem pietatis totius opus uitæ necessarium iudicamus. Cum adsit igit̄ his quæ prædicta sunt conuersationi nostræ etiam uita remotior. Nihil fuit in antiquis temporibus quod faceret nobis permixtionem græcorum sicut Aegyptiis mercimonia quæ ab eis reiiciuntur: & ad eos rursus introducuntur. Et iterum habitatoribus Phœniciae maritimæ studentibus circa cōtractus atq; negotia amore pecunia requisita: Sed neq; latrocinia sicut quidam alii uacuare: aut amplius habere concupiscentes patres nostri ad bella conuersi sunt licet regio nostra multa milia uironum fortium possideret. Phœnices ergo propter negotia ad Græcorum prouinciam nauigantes repente sunt agniti: & per illos Aegypti & omnes a quibus ad Græcos honorem deuehebant imensa maria proscindentes. Medi uero postea atq; Persæ palam in Asia regnauerunt: & usq; ad alteram epirum Persæ militauerunt. Thraces autem propter uicinitatem & Scythiam ab his qui pontum navigant cogniti sunt: & omnino uniuersa iuxta mare: uel orientale uel hesperium habitantes aliquid conscribere uolentibus cogniti facti sunt. qui uero superius habitabant: & procul a mari multis sunt temporibus ignorati. Et hoc apparet etiam circa Europam contigisse: quando de Romanorum ciuitate tam longo tempore adepta potestate tantasq; causas belli conficiente: Nec Herodotus neque Thucydides: nec ullus qui fuit cum istis fecit aliquam mentionem. Sed sero tandem & uix ad græcos potuit eorum fama peruenire. De Galathis enim & Hiberis sic ignorauere hi qui putantur subtilissimi conscriptores: quorum est Ephorus: ut unam ciuitatem esse arbitraretur Hiberas: Qui tantam partem Hesperiæ terræ noscuntur inhabitare. Et neq; mores eorum qui sunt apud eos uel qui dicuntur tanquam sic uentibus referre præsumunt. Causa uero ignorantiae ueritatis est: eo q̄ procul abessent. Ut autem falsa conscriberent: eoq; uellent uideri aliquid amplius ab aliis retulisse. Quomodo ergo mirari decet si neque nostra gens plurimis erat certa: neq; ad scribendum de se aliquam dedit occasionem: & ita constituta procul a mari & ita conuersi deliberans. Pone igitur nos argumēto uti uelle græcorum. quia nō est genus eorum antiquum eo q̄ neq; in nostris uoluminibus de eis sit aliquid dictum. Non ne omnino deridebunt causas huiusmodi a me probatas: & testes uicinæ regionis adducunt antiquitatis suæ. Igitur ego hoc conabor efficere. Aegyptiis & Phœnicibus præcipue testibus utar: cum nullus eorum potuerit tanquā falsum accusare testimonium. Et uidentur maxime circa nos inimici in communi quidem omnes Aegypti & Phœnicum uero Tyrii. De Chaldaëis autem nequaquam hoc dicere potero: quoniam & generis nostri principes constituti sunt: & propter cognitionem in conscriptionibus suis meminere iudæorum. Cum uero fidem de his præbuero: & blasphemias falsas ostendero: tunc etiam Græcorum conscriptores memorabo: qui Iudeorum fecere memoriam: ut neq; huiusmodi occasio relinquatur in iudæis nobis facienda contentio nis. Inchoabo autem primitus a litteris Aegyptiorum quas non arbitrantur commendare quæ nostra sunt. Manethon itaq; genere vir Aegyptiorum græca disciplina participatus sicuti palam ē: scripsit enim uoce helladica paternæ religionis historiam ex sacris sicut ait ipse interpretatus libris frequentiter arguit Herodotum in Aegyptiacis ignoratione mentitum. Ipse quidem Manethon in secundo Aegyptiacorum hæc de nobis scripsit. Ponam uero etiam sermonum eius tanquam testimoniī iure prolatum honorabile nomē sub hoc: nescio quomodo deus inspiravit: & præter spem ex partibus orientalibus homines genere ignobiles adepta fiducia in prouincia castrametati sunt. Et facile ac sine bello eam potenterq; coeperunt: & principes eius alligantes: de cætero ciuitates crudeliter incendere: & deorum templū uertere. Circa omnes uero prouinciales inimicissime usi sunt alios qđ dem perientes: aliorum uero & filios & coniuges ad seruitia redigentes: nouissime uero & unum regem ex se fecere: cui nomen erat Sualitis: hic in mensidem ueniens superiorem inferioremq; prouinciam diuidens castra in opportunitis relinquens locis. Maxime etiam partes muniuit orientales propisciens: quoniam Assirii aliquando plus ualentes erant desideraturi regnum eū inuadere. Inueni es autem in Nomoto suati ciuitatē opportunissimam positam quidem ad orientem Bulastitis flu-

minisq; appellabatur a quadā antiqua theologia Euaris . Hanc fabricatus est & muris maximis cōmuniuit: collocans ibi multitudinem armatorum usq; ad ducenta quadraginta milia uitrorum eam custodientium. Hic autem messis tempore ueniebat tam ut frumenta meteret & mercedes exolueret: quam ut armatos pro terrore extraneorum diligenter excitaret. Qui cum regnasset decemnonuē annis uita priuatus est. Post hunc autē regnauit alter quattuor & xl. annis Beon nomine. Post quem alter Apachas sex & xxx. annis & mensibus septem . Deinde & aposis unum & sexaginta: & Samnas quinquaginta & mense uno. Post autem omnes ases nouem & xl. & mensibus duobus . Et isti quidem sex apud eos fuere primi reges debellantes semper & maxime Aegypti radicem amputare cupientes. Vocabatur autem omne genus eorum Sesos : hoc est reges pastores : secundum sed enim sacrarum linguarum regem significat. Sos uero pastorem siue pastores secundum sermonem communis eloquii: & tantum compositum inuenitur. Hyeos quidam uero dicunt eos arabas esse. In aliis autem exemplaribus non reges significari compéri per appellationē Hyc: sed e diuerso captiuos declarari neq; pastores. Hyc enim rursus ægyptiacal lingua: & hac quādo pinguisono profertur captiuos apertos significat: & hoc potius uerisimile mihi uidetur: & historiæ antiquæ conueniens. Hos ergo quos prædiximus reges: & eos qui pastores uocabantur: & qui ex eis fuere obtinuisse ægyptum ait annis undecim: & quingentis . Post hæc autem regum thebaidis & alterius ægypti factam dicit super pastores inuasionem & bellum maximum & longæuum eis illatum . Sub rege uero cui nomen erat Alisfragmutos uictos dicit pastores: & alteram quidem uniuersam ægyptum perdidisse. Inclusos autem in locum habentem mensuram terræ ulnarum undecim milium. Cui loco nomen est auarim: Hunc Manethon dicit omnem maximo muro atq; robustissimo circūdedisse pastores: quatenus & omnem possessionem munitam haberent simul & prædam suam. Filium uero alisfragmathoseos thumnosim dicit. Conatum quidem eos per obfessionem capere & fortiter cum quadringentis. lxxx. milibus armatorum eorum muris excubuisse. Cum uero obfessionem desperasset: pacta cum eis fecisse ut ægyptum relinquentes quo uellent innoxii omnes abirent. Illos uero his promissionibus impetratis cum omni domo & possessionibus non minus ducenta . xl. milia numero ex ægypto per desertum in Syriam iter egisse & metuentes assyriorum potentiam: tunc enim illi asiam obtinebant in terra quæ nunc iudæa uocatur civitatem ædificasse: quæ tantis milibus hominum sufficere potuisset: eamq; Hierosolymam uocitasse. In alio uero quodam libro Aegyptiaco rum Manetho hanc ipsam gentem: idest qui uocabantur pastores in sacris suorum libris captiuos a scriptos rectissime dixit. Nam antiquis progenitoribus nostris pascere mos erat: & pascualem habentes uitam uocabantur ita pastores. Sed & captivi non irrationabiliter ab ægyptiis sunt: quoniam p. genitor noster Ioseph dixit ad regem ægyptiorum se esse captiuum: & fratres in ægyptum posterius euocauit rege præcipiente. Sed de his quidem in aliis examinationem subtilius faciemus. Nunc autem hulus antiquitatis producam testes ægyptios rursumq; quomodo se habeant uerba Manethonis circa ordinem temporum aperte describam sic enim ait. Postquam egressus est ex ægypto populus pastorum ad hierosolymam: expulsor eorum rex Themus regnauit post hæc annis. xxy. & mēsibus. iiiii. & defunctus est. Assumpsit regnum filius Chrebron annis. xxi. huius autem amenosis annis xxii. & mensibus. ix. Mifris autem. xii. & mensibus nouem. Mifranthus. xxv. & mensibus decem . Et musis autem nouem & mēsibus octo. Amenosis uero. xxx. & mensibus. x. Orus uero. xxx. sex & mēsibus quinq;. huius autem filia Acenches. xii. & mense uno. Rathotis uero frater nouem. acencheridis autē. duodecim menses. iii. Armes uero. iiiii. & mense uno. Armesis autem unum & menses. iiiii. Armesisnianus uero sexaginta sex & menses. ii. Amenosis. xix. & menses sex. Sed hossis autem eque strem & naualem uirtutem habens fratrē quidem armen procuratorem ægypti constituit: & omnē ei aliam regalem potestatē: tantummodo autem diadematē uti prohibuit: & ne reginam matrem filiorum opprimeret imperauit & ut abstineret etiam ab aliis legalibus concubinis . Ipse uero ad Cyprum & Phœnicem & rursus contra assyrios atq; Medos castrametatus uniuersos quidem alios ferro alios sine bello terrore magno uirtutis sibimet subiugauit. His uero felicitatibus eleuatus cōfidentius incedebat: orientales urbes ac prouincias subuertendo: multoq; tempore procedente Armes qui in ægypto fuerat derelictus omnia contraria quæ eum frater agere monuerat sine timore faciebat. Nam & reginam: violenter abiectit: & aliis concubinis sine parcitate iugiter miscebatur sua susque ab amicis utebatur & diadematē: & rebellabat fratri. Is uero qui constitutus erat super sacra Aegyptia scribens librum Sedhossi direxit: & cuncta significans: & quia rebellaret ei suus frater Armes. Qui repente ad Pelusium destinauit: & proprium tenuit regnum. Prouincia uero uocata est ex eius nomine ægyptus. Dicit enim quia Cethos ægyptus uocabatur. Armes autem frater eius Danaus. Hæc equidem Manethon. In palam uero est ex prædictis annis tempore computato: quia hi qui uocabantur pastores idest nostri progenitores ex ægypto liberati: ante tres & nonaginta atq; trecentos annos hanc prouinciam inhabitauere quā Danaus ad Argos accederet: licet hūc antiquissimū argiū esse cōfidant. Duas igitur res Manethon maximas p nobis ægyptiis litteris protestatus ē: primam

quidem quia aliunde ad Aegyptum: Deinde gressus eorum exinde ita temporibus antiquissimum: ut pene mille annis bellum præcedat Iliacum. In his autem in quibus Manethon non ægypti littæ: ris: sed sicut ipse confessus est ex fabulis quorundam sine nomine quodam adiecto postea particula: riter hæc redarguam ostendens ea sine uerisimilitudine esse mendacia. Sed uolo ab istis rursus migra: re ad ea quæ apud Phœnicias de nostro genere conscripta: & eorum testimonio declarata sunt. Itaq; apud Tyrios multorum annoꝝ publicæ litteræ: & conscriptiones diligentissime custoditæ ex his q; apud eos facta & inuicem gesta noscuntur: quæ tamen memoria digna sunt. Inter hæc ergo conscri: ptum est: quia in hierosolymis ædificatum est templum a Solomone rege ante annos pene. c. xlivi. & menses octo quam Tyrii Carthaginem carchedonem fabricauere. Descripta uero est apud illos constructio templi nostri. Iranus enim Tyriorum rex amicus erat regis nostri Solomonis paternis amicitiis ei deuinctus. Is ergo munificentiam suam exhibet ad claritatem fabricæ præbuit Solomo: ni auri quidem. xx. & centum talenta. Incidensq; pulcherrimam siluam in monte qui Libanus nūcu: patur ad cameram destinavit ei. Quem redonauit quidem Solomon aliis quidem multis rebus sed etiam terra Galileæ regionis quæ Zabulon uocatur. Præcipue autem eos ad amicitias sapientiæ cō: cupiscentia conuocauit. propositiones enim soluendas alterutris dirigebant: & melior in his Solo: mon erat: & in aliis sapientior apparebat. Hactenus uero seruātur apud Tyrios epistolæ multæ quas illi scripsere ad inuicem: pro qua re liber est a me compositus litterarum a Tyris directarum unde ēt testem producam Dionem: quia apud Phœnicum historias integerime approbatus est. Igitur in Phœnicis historicis hoc modo scribit. Abibalo moriēte filius eius Iranus regnauit: hic partes oriē: tales ciuitatis ampliauit & urbem potiorem fecit & Olympii Iouis templum destruens terræ coæ: quans locū medium mœnibus urbis adiunxit: & aureis anathematibus exornauit. Ascenderis autē in Libanum siluas incidit ad templorum ædificationem. Regem uero Hierosolymorum Solomon: nem misisse dicunt ad Iranum quædam ænigmata: & poposcisse ab eo solutionem adiiciens: ut qui non posset discernere pecunia soluenti persolueret. Confessumq; Iranum non se posse persoluere propositas questiones & multas pro expensis faciendis pecunias condemnatum. Deinde Addæmo: num quendam uirum Tyrium propositas soluisse questiones: ipsumq; alias proposuisse: quas si non solueret Solomon multas rursus pecunias iranio regi cōferret. Dion igitur hoc modo de prædictis testimonium perhibuit nobis. Sed post hunc producam quoꝝ Menandrum Ephesium. Is enim sin: golorum regum actus conscripsit apud græcos & Barbaros studentis ex prouincialibus uniuscuiusq; loci litteris historiæ ueritatem pandere. Scribens enim de his qui in Tyro regnauere: & deinde ue: niens ad iranum Regem sic ait. Moriente uero Abibalo successit in eius regno filius eius iranus q; uixit annis. xxxiiii. hic statuit locum ualde latissimum autemq; colūnam ioui in templo reposuit: & ad siluam lignoꝝ proficiscens absedit de monte qui Libanus appellatur ligna cedrina ad tegmina: facienda templorum. Desouensq; antiquiora templa fanum ædificauit Herculis. Fecit erectionē: mense Peritio: castraq; mouit aduersus Tyticeos minime tributa reddentes. Quos etiam subdens si: bimet denuo remeauit. Sub hoc fuit Abdemonus puer iuuēis qui semper parabolas superabat: quas Solomon Hierosolymorum rex destinabat: supputatur uero tempus ab hoc rege usque ad constru: ctionem Carchedonis hoc modo. Moriente iranio successit in eius regno. Balbazerus filius. Qui cum uixisset annis quadraginta tribus septem regnauit annis. Post hunc Abdatratus filius cum uixisset annis uiginti regnauit nouem: hunc filii nutricis eius quatuor peremere. Quorum se: nior Metuastartus filius Leastrati regnauit. Qui cum uixisset annis. xljjii. regnauit annis duodecim. Post hunc frater eius Astarimus: & hic uiuens annis. iiiii. & l. regnauit annis nouem: & peremptus ē: a fratre pellethe: qui suscipiens regnum mensibus imperauit octo: cum uixisset annis quinquaginta. Hunc peremit Tytobalus Astarte sacerdos: qui cum uixisset annis quadraginta octo: regnauit an: nis. xxxii. huic successit Badezodus filius. Qui cum uixisset annis quadraginta quinq; regnauit sex. Huic successor factus est Mettinus filius: qui cum uixisset triginta duobus nouem regnauit annis. Hu: ic successor fuit Pigmalion: qui annos egit in sua uita quinquaginta sex ex quibus quadraginta tenu: it principatum. Huius regni anno septimo foror dido in Lybia ciuitatem ædificauit Carchedona. Colligitur etiam tēpus a regno irani usq; ad ædificationem Carchedonis annoꝝ centum quinqua: ginta quinq; & mensium octo. Quum uero duodecimo anno huius regni in Hierosolymis ædifica: tum est tēplum. Fīt ab ædificatione templi usq; ad constructionē Carchedōis tēpus annoꝝ. C. xlivi. mensium octo. Testimonio siquidem Phœnicum quid amplius oportet apponi? Cernitur ipsa ueri: tas fortiter approbata & multo clarius appetet: quoniam præcedit constructionem templi progeni: torum nostrorum ad prouinciam hanc aduentus. Cum enim eam uniuersam bello tenuissent: tunc autem templum ædificare cœpere: & hæc aperte ex litteris sacris etiam a me in antiquitate manife: sta sunt. Nunc itaq; sunt dicenda ea quæ apud Chaldæos noscuntur esse conscripta: & de nobis ad historiam sunt delata. Quæ multam habens concordiam cum nostris uoluminibus etiam de aliis

rebus. Testis autem horum est Berosus vir genere quidem Chaldaeus: notus autem eis qui doctrinæ eruditioniq; congaudent. Quoniam de Astronomia: & de Chaldaeorum philosophia ipse græcas in ea corruptione sicuti mos est ita conscripsit. Simil & de area in qua generis nostri princeps erutus est: deuecta scilicet ea in summitate montiū Armeniorum. Deinde scribens eos qui ex Noe progeni ti sunt: & tempus eorū adiiciēs usq; ad Nabonassarū peruenit Babyloniorum & Chaldaeorum regem: & huius actiones exponēs ait. Quemadmodum misit in ægyptum ad nostram terram filium suum Nabuchodonosor cum multa potentia: qui dum rebellantes eos inuenisset omnes suo subie cit imperio: & templum in Hierosolymis cōcremauit: cunctūq; generis nostri populum auferens migrauit in Babylonem. Vnde ciuitatem contigit desolari annis. lxx. usq; ad Cyrus regē Persarū. Dicit aut̄ quia tenuerit Babylonius ægyptum Syriam phœnicem Arabiam: uniuersos priores Chaldaeorum Babyloniorum reges actionibus suis excellens. Ipsa uero uerba quæ Berosus protulit hoc modo dicta necessario proferenda sunt. Audiens autem pater eius Nabonassarus: quia satrapa constitutus in ægypto & Syria inferiore & Phœnico rebellaret: cum non ualeret iam ipse labores ferre tribuens filio suo Nabuchodonosor ætate ualentī partem quandam exercitus super eū misit. Nabuchodonosor autem cū Satrapo desertore congressus prouinciam q; ab initio eoꝝ fuerat ad propriū reuocauit iperū. Eodē uero tpe contigit patrē eius Nabonassarū cū agrotasset in Babylonia ciuitate defungi qui regnauit annis. xxi. Nabuchodonosor autem non post multum tempus mortem patris agnoscens & negocia ægyptiaca disponens reliquam prouinciam & captiuos iudeorum & Phœnicum atq; Syriorum qui in ægypto fuerant comendans quibusdam amicis: ut cum magna uirtute & reliqua utilitate deueherentur ad Babyloniam: ipse cum paucis aggressus per desertum in Babyloniam uenit. reperiensq; cuncta a Caldæis dispensari: seruatumq; regnum ab optimatibus eorum. Dominus factus totius paterni principatus: captiuis quidem aduentibus præcepit habita cula in oportunitissimis Babyloniae locis ædificari. Ipse uero de belli manubiis templum belli & reliqua loca munificentissime nimis exornans: & antiquam ciuitatem & alteram extrinsecus adiiciens cogitans quatenus nequaquam possent obſidentes fluuium conuertere: & ad ciuitatem accedere. Tres quidem interiori ciuitate per circuitum porticus: tres uero exteriori constituit. Quorum alias ex cocto latere & bitumine: alias uero ex ipso latere: fecit: & largissime muniens ciuitatem: portasque diuina pulchritudine comens superædificauit in paternis regalibus: aliaq; regalia celitudinem ilorum multo ualde precedentia. Quorum ornatum exponere ualde longissimum est. Verumtamen sciendum quoniam hæc maxima atq; superba ultra crudelitatem rei sunt. Perfecta diebus quinq; & decem. In his ergo regalibus lapideas munitiones celsas ædificauit: & aspectum montibus similem reddens: etiam ex arboribus uniuersis plantationes exhibuit. Fecit quoq; hortum quod suspensibile vocabatur: eo q; eius uxor desideraret huiusmodi qualitatem nuttitæ i mediæ locis. Hæc itaq; retulit de prædicto rege: & multa super hæc in libro Chaldaicorum: in quo culpat conscriptores græcos quasi unam arbitratos a Semiramide Assyriam Babylonem ædificatam: & mira opera ab illa circa eam fuisse constructa false conscripsisse dicens & ipsa quidem Chaldaeorum conscriptionem fidei gnam pudori existimandum est: quando cum archiuis Phœnicum concordare uidentur: quæ a Berozo conscripta sunt de rege Babyloniorum. Quoniam & Syriam & uniuersam Phœnicem ille subuertit. In his quoque consonat & Philostratus in historiis dum Tyriæ meminit obſessionis: & Megasthenes in quarto indicorum: ubi declarare contenditur prædictum regem Babyloniorum Herculem fortitudine & actuū magnitudine præcessisse. Dicit enim eum & maximam Libyæ partem & Hiberiam subuertisse. Quæ uero de templo Hierosolymorum relata sunt: quia & conscrematum est pugnantibus Babylonis: & coepit rufus ædificari Cyro tenente Asyæ principatum. Ex dictis Berosi declaramus. Sic enim in tertio libro dicit. Nabuchodonosor iraque postea ichoauit prædictum murum incidens in languorem de uita migrauit: cum regnasset annis tribus & quadraginta. Huius regni dominus est effectus filius eius: Ethelmaradochus propter iniquitates & luxurias passus insidias a marito sororis suæ Niriglissoris peremptus est: cum duobus regnasset annis. Quo defuncto sumens regnum qui ei fecit insidias Niriglissoris annis regnauit quattuor. Huius filius Loborosardochus principatum quidem tenuit puer existens mensibus nouem. Insidias uero passus eo q; nimis appareret malorum esse morum ab amicis extinctus est. Hoc iraque pereunte conueniens hi: qui fecerant insidias illi communiter regnum imposuere Nabonido cuidam qui erat ex Babylone ex eadem gente. Sub hoc muri circa fluuium Babyloniae ciuitatis ex late re cocto & bitumine sunt ornati. Cunque regnum eius esset in anno septimodecimo constitutum: egressus Cyrus ex perside cum multa uirtute uniuersam asiam subuertens impetum fecit ad Babyloniam urbem. Sentiens autem Nabonidus inuasionem eius: & occurrentis cum exercitu suo: atque congressus pugna uictus & cum paucis fugatus inclusus est in Borsipensium ciuitate. Cyrus

autem Babyloniam comprehendens & deliberans exteriores muros deponere ciuitatis: eo q̄ n̄ mis uidetur munita: & esset ad capiendum ualde difficilis: reuersus est ad Borsipam Nabonidem instanter expugnaturus. Nabonide uero obsessionem non ualente perferre: sed primitus supplicante usus clementia Cyri: & dans ei habitaculum in Carcamone: expulit eum a Babylone. Nabonidus itaque reliquum uitæ tempus in illa prouincia conuersatus est. Hæc concordant cum nostris. Scriptum nanque in eis est quia Nabuchodonosor octauodecimo regni sui anno templum nostrum ad desolationem usque perduxit: & fuit exterminatum annis septem. Secundo uero anno regni Cyri fundamentis depositis rursus secundo regni Darii anno perfectum est. His prolati adiiciam etiam Phœnicum historias: non enim probationum abundantia relinquenda est: est enim dinumeratio in illis annorum sic enim habent sub rege Thobalo. Nabuchodonosor obsedit Tyrum annis tribus & decem. Post hunc regnauit Bahal annis decem. post hunc iudices constituti sunt: & iudicauere idem. Hæc Nibalus Nalbasei mensibus duobus. Chelbifaddei mentibus decem. Abalus pontifex mensibus tribus. Mittinus & Gerastratus Abdilimi iudices annis sex: inter quos regnauit Balatorus anno uno: quo moriente mittentes euocauere Meralum ex babylone: & quattuor regnauit annis. Eo quoque moriente euocauere fratrem eius Ironium: qui regnauit annis uiginti. Sub hoc Cyrus persarum habuit potestatem. Quapropter omne tempus est annorum quinquaginta quattuor & mensium trium. Septimo siquidem anno regni sui Nabuchodonosor coepit obsidere Tyrum. Quartodecimo autem anno regis Ironii Cyrus persarum tenuit principatum. Consonant igitur quæ de templo scripta sunt a Caldæis: ac Tyriis cum litteris nostris. Manifestum uero & sine contentione testimonium est de prædicta nostri generis antiquitate & hi siquidem qui non ualde contendunt sufficere iudicio quæ promis sa sunt. Oportet autem non creditibus barbaricis conscriptionibus: sed solis græcis fidem habendam esse dicentibus. Adhuc multos exhiberem testes etiam græcos scientes nostrum genus: & oportuno tempore eorum habentium mentionem. Pythagoras igitur Samius cum sit antiquus quidem ætate sapientia uero & diuina pietate philosophos omnes excellens: non solum quæ nostra sunt agnouisse manifestum est: sed etiam zelatus ea ex multis appetet. Et eius siquidem conscriptio nulla reperitur. Multi tamen de eo retulere: quorum insignior est Hermippus uir circa omnem historiam diligentissimus indagator. Refert itaque in primo Pythagoræ libro: quia Pythagoras uno confabulatorum suorum defunto nomine Calciphonte genere Crotoniate. Illius anima dicebat secum degere die noctuque: & quia præcipiteret ut non transiret de loco unde asinus onus portaret & ab aqua fetuenta semetipsum abstineret: & ab omni blasphemia recederet. Dein de sequitur: hæc autem agebat atque dicebat Iudæorum & Tharsensium opiniones imitatus ac trasferens. Dicitur enim quia uere ille uir multas Iudæorum lege in suam transtulit philosophiani. Fuit autem etiam per ciuitates non ignotas olim gens nostra & multe nationes ad quos transit etiam zelum eius habuere. Quod manifestat Theophrastus in his quæ scripsit de legibus. Ait enim quia prohibent Tyriorum leges peregrino sacramento iurare. Inter sacramentum quibusdam aliquis etiam iuriandum quod corbam appellatur: & apud nullum hoc inuenitur iuramentum: nisi apud Iudæos solos. Quod interpretatur ex hebraica lingua significat enim donum. Verum neq; Herodotus Halicarnassus nostram ignorauit gentem. Sed quodammodo eius meminis se cognoscitur. Decolchis enim referens in secundo libro sic dicit. Soli autem inter omnes Colchi & Aegyptii & Aethiopes uerenda ab initio circundunt: Phœnices uero & Syri in Palæstina qui contentur hoc ab Aegyptiis didicisse. Syri autem qui circa Thermodontem & Parthenium fluum commorantur & Astygitones a Cholchis dicuntur nuper didicisse. Hi nanque sunt inter homines soli qui circunduntur: & isti sicut ægyptii facere uidentur. De Aegyptiis autem & Aethiopibus dicere non possum: utrum alteri ab alteris didicere. Dixit ergo Syros qui in Palæstina sunt circumcidi. Omnia autem qui habitant Palæstinam soli iudæi circumciduntur. Quod de eis agnoscens: & Cyrus antiquus poeta meminit hoc modo degente nostra dicens. Quia castrati sunt nostri maiores cum Xerxe persarum rege apud Hellada: & dinumerans uniuersas gentes: non uissimam nostram posuit: ita dicens. Postremum uero transibat genus mirabile uisione: lins quam siquidem plenissimam ope proferentes. Habitantes autem in solis montibus: ubi palus amplissima est. Iuuenes: capillis sub rotunditate detonsis super equos erectos habentes uultus: & quasi sumo siccatus. Palam ergo est sicut arbitror: quia nostri meminerit: eo q̄ & montes in nostra regione sunt constituti in quibus habitamus. Et palus quæ dicitur Asphaltis idest bituminous. Hæc enim inter omnes palus in Syria latior atque maior est. Et Cyrus quidem cum ita meminerit Iudæos scisse cognoscitur: quem quilibet legerint admirantur. Non calumniosi græcorū: sed sapientia summa conspicui. Clearchus enim Aristotelis discipulus: & ex Peripato philosophus nullo secundus in primo libro de somno dicit Aristotelem doctorem suum de quodam

viro Iudæo ita referre : & ipsi Aristotelii eundem sermonem ascribit. Quod ita conscriptum est. Sed alia quidem longum est dicere . Quæ non habere potuerant illius admiratione quadam atque philosophiam occidi operepræcium est referre. Et Hyperochides uenerantur inquit audire desideramus uniuersi . Porro secundum præcepta Aristotelis inquit rhetorica eius genus primus transeamus ne reluctemur doctoribus præceptorum . Dic inquit Hyperochides ita si placet. Ille igitur genere quidem Iudæus erat ex inferiori Syria . Qui sunt ex propagine philosorum indorum : uocantur ut aiunt philosophi . Apud indos Calani : apud Syros autem Iudæi nomen accipientes a loco . Locus enim ubi habitant appellatur Iuda . Nomen uero eorum ciuitatis ualde difficile est. Vocant enim eam nomine Hierosolymam . His igitur homo multos Hospitio respiciens : & de superioribus ad marina descendens gratissimus erat non solum eloquio : sed etiam animo . Et tunc nobis degentibus apud Asiam quem diuinus homo uenisset ad ea loca confabulari coepit nobiscum : & cum aliis scolasticis eorum sapientiam tentans . Cunque multi eruditorum congregarentur tradebat potius aliquid . Habebat hæc ait Aristoteles apud Clearchum : & super hæc multam ac mirabilem continentiam . Iudæi uero in cibis & castitate narrant . Licet autem uolentibus hæc ex ipsis lectione cognoscere . Ego enim refugio plusquam decet inserere . Clearchus siquidem facta digressione cum aliud propositum haberet nostri generis ita meminit . Hecateus autem abderita uir philosophus simul : & circa actiones industrios cum alexandro rege nutritus : & cum Ptolomæo Lagi conimoratus non transitorie : sed de ipsis Iudæis conscripsit librum . Ex quo uolo capitulariter utrum eorum quæ ab eo sunt dicta percurrere . Sed primitus tempus ostendam . Meminit enim belli quod circa Gaium ab Ptolomæo gestum est contra Demetrium quod utique contigit . undecimo quidem anno post mortem Alexandri Olympiade uero septima & decima atque centesima sicuti refert Castor : adiiciens ei hanc Olympiadem dicit : sub hac Ptolomæus Lagus uicit in Gazabello Demetrium antiqui qui uocabatur obfessor . Alexandrum uero profitentur uniuersi centesima & quartadecima Olympiade fuisse defunctum . Palam ergo est : quia & secundum illud tempus : & sub alexandro genus florebat nostrum . dicit igitur Hecateus : quia post Gaii bellum Ptolomæus locorum quæ sunt circa Syriam dominus est effectus . Et multi hominum cognoscentes mansuetudinem & clementiam Ptolomæi cum eo proficii ad Aegyptum & rebus communicare uoluere . Quorum unus inquit erat Ezechias pontifex Iudæorum : homo ætate quidam quasi sexaginta & sex annorum . Dignitate vero apud contribules maximus & animo sapientissimus : potentissimus ad dicendum & circa causas sicut nullus alter expertus . Dicit etiam omnes sacerdotes Iudæorum qui decades accipiunt : & universa in communi gubernant : circa mille & quingentos existere . Rursus autem prædicti uiri faciens mentionem inquit homo hunc honorem gerens & assuetus esse nobiscum : assumens aliquos suorum differentiam cunctam exposuit : & habitationem suam & conuerstationem quam scriptam habebat pariter indicauit . deinde palam facit Hecateus quales circa leges existimus : & quia omnia sustinere : ne transcendamus eas eligimus : & hoc esse optimum iudicamus . Dicit igitur hæc & mala saepius ab Astygitonibus audientes & omnes compulsionum uim passi : a Persicis regibus & Satrapis non possunt mente mutari . Sed cum magna exercitatione de his præcipue omnibus respondere parati sunt . Perhibet autem etiam indicia fortis animi circa leges non parua dicens alexandro quondam in Babylone constituto : & uolente Beli templum quod corruerat renouare : cunctisque militibus similiter stercora portare præcipiente solos Iudeos hoc fare non fuisse perppersos : sed etiam multas sustinuisse plagas : & detrimenta pertulisse non modica : donec eis ignoscente rege securitas præberetur . Qui dum ad prouinciam inquit propriam reuersi fuissent : templa & altaria fabricata omnia destruxere . Et pro aliis quidem multa satrapæ exoluere . Pro aliis uero ueniam consecuti sunt ad ciuitatem : quoniam iustitia apud eos mirabilis est : & quia gens nostra fuit multorum hominum numero copiosa . Sed multa quidem millia nostrorum migrantes in Babyloniam per se primitus collocarunt . Non parua etiam morte Alexandri in Aegyptum & Phoenicem sunt translata : propter seditionem in Syriam factam : idem ita que uir & magnitudinem prouinciae quam incolimus pulchritudinemque narravit . Pene decies trecenta millia inquit integra terrarum optimarum uberrimæ ualde prouinciae possidere noscuntur . Iudææ nanque huius est amplitudinis & quia etiam ciuitatem ipsam hierosolymorum spaciosem : & maximam olim inhabitamus : & uirorum multitudine copiosam : necnon & templi constructione idem ipse sic refert . Sunt autem Iudæorum in aliis quidem multæ munitiones per prouinciam atque uici . Una uero ciuitas munitissima habens præcipue circuitum quinquaginta statidorum in qua conimorantur hominum circa centum & quinquaginta millia nomine Hierosolyma . Est autem in ipsa medietate ciuitatis lapidea quadriporticus centum per circuitum cubitorum habes etiam duplices ianuas . Quo ara est quadranguli figure composita ex lapidibus non

dolatis: sed collectis atq; iacentibus unum quoq; latus uiginti cubitorum latitudinem habens: altitudinem uero decem. Et circa eam maxima fabrica ubi altare est constitutum & candelabra utraque aurea duo: talentorum pondus habentia: & inextinguibile lumen noctibus & diebus. Simulachrum uero aut aliquid anathema ibi nequaquam est nec ulla plantatio. Nullus ibi ueluti lucus aut aliquid huiusmodi. Habitant autem in eo & noctibus & diebus sacerdotes quasdam purifications agentes: & omnimode uinum non bibentes in templo. Super autem quia & cum Alexan-
dri regis successoribus postea castrametati sunt. Testatur hoc modo dicens ea quæ cognouerit a ui-
ro Iudæo in expeditione constituto. Cuius uerba hæc habentia declarantur. Ait enim. Me si-
quidem eunte ad mare rubrum una secutus est quidam cum aliis equestrium iudæorum nos dedu-
centium nomine. Mossolamus uir efficax animo bellator super omnes arcarios: & indubitanter
Græcos & barbaros ualde præcipius. Is igitur homo properantibus multis pariter & quodam
uate ab ipso augurium capiente & petente: ut cuncti starent. Interrogauit cur sustinerent om-
nes. Ostendente uero ei uate auē quem intuebatur atque dicente. Quasi quidem expediret eis ut
sustinerent omnes si staret aus. Si ergo surgens anterius euolaret procederent. Si uero post ter-
rum iret: recedere cunctos oportet. Rursum tacens arcumque trahens sagittas emisit: & auem per
cutiens interenuit. Indignantibus uero uate: & quibusdam aliis & maledicentibus ei. Quid furi-
tis inquit mali dæmonii auem sumentes in manibus hæc enim suam salutem nesciens de nostro iti-
nere nobis salubritatem potuit indicare. Si enim præscire futura ualuerit: in hunc locum nequa-
quam uenisset: metuens ne sagitta a Mossolamo iudæo periret: sed & ad eius testimonia iam quidē
quiescant. Facile nanque est uolentibus librum ipsum legere: & hæc apertius inuenire. Non ue-
ro me pigebit Agatharchidē introducere. Licet homo minime malus: & ei uisum est nobis detra-
xisse uideatur. Is enim narrans de Stratonice quemadmodum uenit quidem ex Syria de Macedo-
nia ad uirum suum Demetrium derelinquens Seleuco autem uxorem eam ducere non uolente qđ
illa sperabat. Exercitu eius in Babylonie posito circa Antiochiam bella mouit. Deinde quomodo
reuersus est rex Antiochia capta in Seleucia Metilla fugiens: cum posset seipsam uelocius interime-
re somno prohibita ne faceret: capta atque defuncta est. Hæc ergo prædicens Agatharchides & de-
rogans superstitione Stratonices utitar indicio generis nostri præscribens. Qui uocantur iudæi ha-
bitant omnium munitissimam ciuitatem quam uocare Hierosolymam provinciales solent. Hi ua-
care consueti sunt septima die: & neq; arma portare in prædictis diebus: neq; terræ culturam contin-
gere: neq; alterius cuiuspam curam habere patiuntur. Sed in templis extendentes manus adora-
re usq; ad uesperam soliti sunt. Ingrediente uero in ciuitatem Ptolomæo Lagi cum exercitu & mul-
tis hominibus dum custodire debuerint ciuitatem eis stultitiam obseruantibus prouincia quidem
dominum suscepit amarissimum. Lex uero manifesta est unam natura habere solennitatem: huius-
modi autē casus præter solos illos alios docuit uniuersos. Ut tunc ad somnia & opiniones quæ tra-
debantur de lege hic confugiant. Dum circa res necessarias ratio nihil ualeat humana. Hoc quidem
Agatharchidi uidetur esse ridiculum. Eis autem q; hæc examinant integrius: apparet magnum: & p-
cipua laude dignissimum: si & saluti & patriæ quidam custodiā legum pietatemq; diuinam pro-
ponere concupiscant. Quia uero non ignorantes quidam conscriptorum gentem nostram: sed pro-
pter quasdam: aut alias causas non salubres memoriam nostri non reliquere. Hoc indicium me ar-
bitror esse prædictorum. Hieronymus enim qui de successoribus conscripsit historiam: ipse quidē
tempore quo Hecateus fuit: & amicus existens regis Antigoni Syriæ præsidebat. Verum & Hecate-
us quidem etiam librum conscripsit de nobis. Hieronymus autem nequaquam nostri in historia
meminit: licet pene in ipsis locis nutritus esset in tantum uoluntates hominum differebant. Alio
nanq; placuit studium habere memoria dignum. Aliuni uero omnino circa ueritatem quædam
passio cernitur obscurasse. sufficiunt tamen ad comprobationem antiquitatis nostræ ægyptiorum
& Chaldæorum atq; Phœnicum historiæ: & super illas Græcorum pariter conscriptiones. Adhuc
enim super ea Theophilus & Theodorus & Mnaseas & aristophanes & Hermogenes & Euemerus
& Cynon & Zopyrion & multi quidam alii simul. Non enim ego omnibus libris incubui: non trā-
sitorie nostri fecere mentionem. Plurimi nanque prædictorum uirorum ueritatem quidem anti-
quarum causarum frustrati sunt. quia lectioni sacræ nostrorum non incubuere librorum. Com-
muniter tamen de antiquitate testati sunt: pro qua nunc referre proposui Phalereus autem Deme-
trius & senior Philon & Eupolemus non multum ueritate frustrati sunt: quibus dari ueniam di-
gnum est. Non enim inerat eis ut nostras litteras possent omni scrupulositate sequi. His ita di-
ctis unum adhuc mihi capitulum est relictum ex his quæ in principio libri posui. Quatenus dero-
gationes & maledicta: quibus utuntur quidam contra genus nostrum falsas ostendam & conscrip-
toribus eorum testibus utar quando consribentes hæc contra semetipos locuti sunt talia. Quia
uero multis aliis hoc euenerit propter quorundam uæsaniam arbitror intelligere eos qui uoluerint hi-
storias ipsas percurrere. Quædam igitur gētium & gloriolissimæ ciuitatū sordare nobilitatē & cō-

uersationi detrahere tenuerunt. Theopompus quidem Atheniensium Lacedæmoniotum uero Pythagoracates. His autem Tripodem perdurabilem conscribens. Non enim Theopompus hoc fecit sicuti quidam putant etiam Thebaeorum nomordit urbem. Multi uero necnon & Timeus in historiis de prædictis & de aliis blasphemauit. Et hoc præcipue faciunt quando gloriosissimi in aliqua parte calumniantur. Quidam propter iniuidiam atq; maluolentiam: alii uero propter uerbofam nouitatem memoria se dignos fieri iudicantes:& apud stultos quidem nequaquam hac spe fraudantur. Qui non salubre noscuntur habere iudicium: multas uero eorum miseras condemnabunt: Blasphemiarum uero in nos sæpe gestarum huiusmodi causa est. Volentes Aegyptii præstare aliquibus ueritatem corrumpere tentauere. Et neque aduentum in ægyptum nostrorum progenitorum sicuti contigit sunt confessi. Nec rursus egressum cum ueritate dixerunt: multasque causas odii ac iniuidiae pariter habuere. Principio quidem quia in eorum regione nostri progenitores potentes effecti sunt. Vnde regressi ad propria denuo fuere felices. Deinde horum aduersitas multas inter eos fecit inimicitias. In tantum differente nostra pietate extra solennitates illorum quantum dei natura animalibus irrationalibus sine dubitatione distinguitur. Communis nanque apud illos ritus est alios arbitrari deos: seorsum non singuli solent diversis ea muneribus honorare. Vani ac fatui omnes homines & ab initio uti de his malis opinionibus consueti. Et propterea nequaquam imitari nostram honestatem de divina ratione potuere. Videntesque multos nostram zelari conuersationem iniuidiam habuere:& ad tantam fatuitatem ac pusillanimitatem quidam eo perduci sunt: ut non eos pigeret: etiam contra antiquas suorum scriptiones aliqua dicere. Quod cum hoc faciunt sibi meti ipsi aduersus conscribere passionem cæcitatibus ignorauere. In uno tamen & maximo uiro uerbum meum statuam: quo usus sum ante paululum nostræ antiquitatis teste. Manethon itaque qui ægyptiacam historiam ex litteris sacris se interpretaturum pollicitus est prædicens nostros progenitores cum multis millibus in ægyptum aduenisse incolas subiugasse. Deinde ipse confessus est: quia posteriori tempore amittentes eam prouinciam quæ nunc iudæa uocatur obtinuerunt: & ædificantes Hierosolymam: construxissent templum. Et usque ad hoc conscriptiones fecutus est antiquorum. Deinde præbens sibi met potestatem cum utique uideatur scribere ea quæ in fabula sunt atque dicuntur: incredibilia uerba de iudæis inferunt: uoleatis permittere nobis plebem ægyptiorum leprosorum aliorumque languentium. Quod sicut ait ab hominatione ex ægypto fuga dilapsi sunt. Amenophin etiam regem adiecit quod est falsitatis nomen. Et propterea tempus regni eius nequaquam diffinire præsumpsit cum aliorum regum omnes annos perfecte protulerit. Hinc itaque quidam annexi fabulas pene oblitus: qui egressum pastorum ab Hierosolyma ante quingentos decem & octo annos factum esse protulerat. Themus enim erat rex quando egressi sunt. Et ab hoc tempore regum qui postea fuere anni sunt. ccclxxxix. usq; ad fratres nomine Sethonem & Hermetum: quorum Sethonem quidem Aegyptum: Hermetum uero Daneum denominatum: quem expellens inquit. Sethon regnauit annis quinquaginta & nouem. Et post hunc senior scilicet Tapsis annis sexagintasex. Ante tantos igitur annos egressos ex Aegypto patres nostros confessus. Deinde Amenophin adiiciens regem hunc confitetur: & deorum suis contemplatorem sicut Osorem quendam priorum regum: & in ipso desiderium enim nominis sacerdotem. Idem Amenophin natum ex patre Papio: qui uidebatur quasi diuina participari natura. Et secundum hæc sapientiam hanc habere præscientiam futurorum. Et dixisse regi hunc uniuocum enim: quia posset uidere deos: si prouinciam a leprosis & aliis maculatis hominibus purgare contenderet. In quo latatum regem omnes dicit corpore debiles ex Aegypto congregasse & fecisse multitudinem numero octuaginta milia. Eosq; ad sectiones lapidum in partem Nili orientalem misisse: ad hoc esse efficiendum. simul & alios Aegyptios quibus hoc erat iniunctum suis autem quodam inter eos etiam rationabilium sacerdotum lepra perfusos ait. Amenophin uero illum sapientem diuinumque uirum resert timuisse: & circa semetipsum: & apud regem deorum Vulcanum: ut aperte suaderet eis uim fieri: sed iecisse quoniam auxiliarentur quidam maculatis hominibus & Aegyptum obtinerent tredecim annis. Et hæc eum non quidam præsumpsisse regi dicere: sed ex his hominibus conscriptum reliquisse librum: & per semetipsum & apud regem: & propterea regem in anxietatem maximam peruenisse pro iudæis: his uerbis hæc resert. His itaque rogatus rex ut ad requiem & tutamen eorum secerneret ciuitatem Desertam urbem quæ tunc fuerat pauperum nomine Auarin præbuit eis. Est autem hæc ciuitas secundum theologiam antiquam ualde præcessa. Porro illi in hanc ingressi: & locum hunc ad resultandum habentes. Opimum ducentum sibi met quendam Heliopolitanorum pontificum Osaphipha constituere: & huic se obedire in omnibus iurauerunt: ut ille primum quidem eis legem posuit: ut neque deos adorarent: neque a sacrificiis animalibus quæ præcipue festiva apud Aegyptios erant: se penitus abstinerent: nullique copularentur nisi cum quibus iusurandum habere uidebantur. Hæc autem sentiens: & alia plura maxime ægyptiorum cōsuetudinibus inimica præcepit multo ope muros ædificari ciuitatis: & ad bel-

Sa præparari contra Amenophin regem. Ipse uero assumetis secum etiam alios sacerdotes & maculatorum quosdam: misit legatos ad pastores qui uidebantur a Thethmuse rege depulsi: ad Hierosolymorum urbem causas suas & aliorum qui simul fuerant exhonoriatis: significans & poscens: ut pariter contra Aegyptum castrametarentur: promisitq; eos fore uenturos. Primum quidem in Auarin progenitorum suorum prouinciam: & necessaria populis abundantius exhibenda: pugnaturos autem opportuno tempore: & prouinciam facillime subdituros. Illi uero lætitia cumulati omnes alacriter usque ad ducenta millia uirorum pariter sunt aggressi: & non post multum ad Auarin usque uenere. Amenophis autem Aegyptiorum rex: dum illorum audisset inuasionem: non mediocriter vulneratus est. Dum recordaretur quod ei prædixerat amenophis Papii. Et primum quidem congregans Aegyptiacam plebem. Facto consilio cum principibus eorum animalia sacra: & quæ præcipue a sacerdotibus honorabatur ante præmisit & sacerdotibus particulariter iussit: ut simulachra eorum caute cælarent. Filium uero Sethonem qui etiam Ramessi a Rapso patris nomine uocabatur. Cum quinque esset annorum apud suum commendauit amicum. Ipse uero transiēs cum aliis Aegyptiis usque ad trecenta milia uirorum bellatoribus uiris occurrentes congressus non est: putans enim semetipsum contra deum pugnare. Post tergum reuersus uenit ad Memphim: & sumens Apin talia sacra mox in Aethiopiam cum uniuersis nauibus & multitidine uenit ægyptiorum. Per gratiam nanque erat ei subiectus ægyptiorum rex. q; suscipiens etiam populum uniuersum præbuit alimenta hominibus necessaria. quæ prouincia ministrabat. Et ciuitates ac uicos tredecim quatenus eis qui fuerant deducti ad fines Aegyptios: & in æthiopia quidem haec gesta sunt. Solymitæ uero descendentes cum uiris pollutis ægyptiorum sic pessime hominibus uisi sunt: ut eorum uictoria esset nimis pessima. His qui tunc eorum impietas inspiciebant: non solum etenim ciuitates & uicos concremavere sacrilegia facientes: & deorum idola deuastantes: sed etiam ipsa sacra animalia quæ colebantur crudelissime discerpserunt. Perpetratores & occisores horum sacerdotes atque prophetas esse cogentes quos etiam expellebant nudos. Dicitur itaque quia conuersationes & leges eis composuit. Sacerdos quidam genere Heliopolitis nomine Orsaphas uocatus ex nomine Osireos heliopolitani dei quod dum conuersus fuisset ad hoc genus mutauit nomen: & uocatus est Moyses. Quæ uero ægyptii de Iudæis proferunt haec sunt. Sed & multa breuitatis causa prætereo. Dicit autem rursus Manethon quia postea amenophis ex ægypto digressus est: cum magna virtute simul & filius eius Ransis: & ipse habens magnum exercitum. Et congressi contra pastores atque pollutos uice uunt eos usque ad Syriæ fines. Haec equidem & huiusmodi Manethoni conscripsit. Quia uero anilia loquitur deliramenta atque mentitur: aperta ratione monstrabo illud primo distinguens quod postea alterna gratia referenduni est. Is enim concessit nobis atque professus est eo quot ab initio non fuerint Aegyptii genere sed extrinsecus illuc aduenissent: & ægyptum obtinuerint: & ex ea rursus egressi sunt nostri progenitores: quia uero nobis postea permixti non sunt Aegyptii corpore debilitati: & quia ex his non fuit Moyses qui populum eduxit ex ægypto: sed ante multis generationes extitit per ea quæ ipse dixit conabor ostendere. Primam itaque causam posuit fitiganti risibilem. Rex enim inquit Amenophis concupiuit uidere deos: quos putas siquidem quia apud eos solemnes erant: Bouem & Hyrcum & Crocodilos & Canicapatos uolebat aspicere. Cælestem autem quomodo poterat: & cur hoc habuit desiderium. quia utique & prior enim rex alter hos uiderat. Ab illo ergo audiens quales essent & quemadmodum eos uidisset: noua nequaquam agebat arte: sed forte sapiens erat ille uates: per quem haec rex posse agere confidebat: quod si ita fuisset: quomodo impossibilitatis concupiscentiam non præclivit: non euenerit quod uoluit. Proinde quam rationem habere potuit: ut propter semimembrios aut leprosos ei inuisibles essent. Dii irascuntur enim propter impietas: non propter corporum diminutiones. Deinde tam multa milia leprosorum & male habentium una pene hora quomodo fuit possibile congregari: aut quomodo rex non obediuit uati. Ille nanque præcepit debiles Aegyptios exilio deportari. Hic autem eos ad sectiones lapidum destinauit tanquam operariis indigens: & non purgare prouinciam uolens. Ait autem eo q; uates qui dum semetipsum peremerit præuidens eorum iram & quæ erant in Aegyptio futura: & conscriptum librum regi reliquit. Proinde ab initio uates etiam suum interitum non præscivit: quomodo nunc repente regi contradixit uolenti uidere deos quam quot se ipse perimere festinabat. Quod uero inter omnia est stultius uideamus. Audiens enim haec inquit: & de futuris iam metuens. Debiles illos ex quibus Aegyptum purgare debuerat: neque tunc de prouincia protulit: sed rogantibus eis sicut ait: ciuitatem dedit dudum a pastoribus habitatam quæ uocabatur Auaris. Ad quam congregati principem inquit legere ex sacerdotibus Heliopolitanis qui eis exposuit: ut neque deos adorarent. Neque ab Aegyptiacæ festiuitatis animalibus abstinerent: sed omnia perimerent atq; consumerent: nulli penitus miserentur: nisi cum quibus coniurati esse uidebantur: & iureuando multitidinem obligatam: quatenus in eis legibus perdurarent. Auarin ciuitatem munitam contra regem dicit eos bella sumpisse. Adiecit aut quia misit Hierosolymam rogans illos pro auxiliis exhibendis: & datum Auarin compromittens quæ foret ex Hierosolymis egre-

dientibus exire maiorum: & ex qua procedens domini egyptum obtinerent. Deinde subiungit illos quidem uenisse cum ducentis milibus armatorum. Regem uero Amenophin Aegyptiorum cum non cessaret repugnandum deo: mox ad Aethiopiam refugisse & Apin cum aliis sacris animalibus deuexisset. Hierosolymis uero inuasione facta & ciuitates depopulatas: & templo concrematis: & equestres peremissi reseruati. & nulla iniuritate aut opere iniuriantis abstinuisse. Quod uero conuerationem & leges eis exhibuit. Sacerdos inquit erat genere Hieropolitis nomine Arsiphas vocatus ab appellatione Osireos Heliopolitani dei. & mutato nomine dictus postea Moyses Tertiodecimo uero inquit anno Amenophin postquam regio pulsus est ex aethiopia profectum cum multis milibus dicit: & congressum contra pastores atque pollutos habita confictione uicisse. Et multos interficiem usque ad fines Syriae persecutum. In his iterum non intellexit si uerisimilitudine se metiri leprosum: namque & cum eis ait multitudo collecta debiliuni. Licet primitus irascerentur regi circa se utique talia facienti secundum præmonitionem uatis. Tamen cum a sectione lapidum sunt egressi: & provinciam perceperre omnes circa eum mitiores effecti credendi sunt. Porro si adhuc & illum odio habebant seorsum magis insidiari potuissent non circa omnes bella committere cum scilicet plurimi existentes multorum illic cognationes haberent. Proinde etiam si contra homines pugnare decreuer: non tamē contra deos impietatem gerere præsumebant: nec contraria suis age re legibus in quibus inscripti esse noscuntur. Oportet itaque nos Manethoni gratias agere: quoniam huius iniuriantis principes dicit. Non eos qui ex Hierosolyma sunt egressi: sed illos ipsos Aegyptios esse probat & maxime sacerdotes atque iusurandi vinculum illorum multitudine conuenisse. Illud autem quomodo non irrationaliter est. Nec pericula belli participatus est: sed misere maculatos ad Hierosolymam: & ab eis solatia poscerent: maxima stultitia non illorum: sed hæc fingentis ostenditur. Iste namque etiam nomen positum ciuitati.

idest a templorum spoliatione præsumpsit edicere. Et hoc postea fuisse mutatum. Miranda res: quia posteris quidem turpe fuit tale nomen & otiosum. Ipsi uero qui fundauere urbem ornare semetipsos etiam uocabulo credidere. Hic autem fortissimus vir multa detractionis imperitia non intellexit quia Hierosolymi non idē uoce Iudaica quod Graeca significat. Quid ergo amplius quilibet dicere contra mendacium tam imprudenter expositum. Sed quoniam congruam iam magnitudinem suscepit hic liber: aliud facies principium: cætera præsentis operis explanare tentabo.

CPhlauii Josephi de Antiquitate Iudeorum
ad Epaphroditum. LIBER.II.

Riori quidem uolumine clarissime mihi Epaphroditè de antiquitate nostra monstravi Phoenicum & Chaldaeorum Aegyptiorumq; litteris satis faciens ueritati: multosq; Graecorum conscriptores adduces. & me am e diuerso disputationem aduersus Manethonem & Chæremonem & alios quosdam exhibui. Nūc autem inchoabo reliquos arguere: qui contra nos aliqua conscripsere. Impulsus enim sum contra Appionem respondeū grammaticum si tum assunni hoc oportet officiam. Horum igitur quæ ab eo conscripta sunt: alia quidem similia sunt dictis aliorum: alia ualde frigida. Plurima uero quandam tantum modo detractionem habentia: & multam. ut ita dixerim. inerudit probationem tanquam ab homine composita & moribus pœnia & totius uitæ suæ temporibus importuna. Quia uero multi hominum propter stultitiam suam his potius sermonibus capiuntur: quam illis quæ multo studio consribuntur: & derogationibus quidem gaudent: præconiis uero mordentur: nihil horum nouit indoctus. Illud quoque quod seminari dicit: quo cum iudei essent: Alexandrini uocati sunt similis insciëtiae esse. Omnes etenim: qui ad coloniam aliquam deuocantur: & plurimum alterutris genere differunt: ab ædificatoribus applicationem accipiunt. Et quid opus est de aliis dicere: nostrorū enim ipsorum hi: qui Antiochiam inhabitant Antiocheni nominantur. Ius enim ciuium eis dedit conditor Seleucus. Similiter & qui in Epheso commorantur in Licaonia cum ciuibus exinde natis uniuoci sunt. Hæc præbentibus regni eis per tempora successoribus. Romanorum uero clementia cunctis non parvulum donum applicationis suæ concessit. Non solum uiris singulis: sed etiam maximis gentibus in communi. Hibei denique antiqui & Tyrrheni & Sabini & Romani uocantur. Si uero hunc modum aufer communi ciuitatis Appion quiescat dicens semetipsum Alexandrinum. Natus enim in profundissima ægyptio quomodo erat Alexandrinus iure ciuitatis sicut ipse in nobis dicit ablato: cum solis Aegyptiis nunc orbis domini Romani participari cuiuslibet ciuitatis interdixisse uideant. Hic autem ita robu-